

sagen var Ministeriets Livsag. Naar man saa tager denne Sag frem og ser, hvorledes denne Sag er behandlet af dette Ministerium, da ser man ganske vist, at der er udført noget Arbejde, og det er udført mod Folketingets Protest, men paa den anden Side ser man, at det, som ellers skulde holde Folket sammen og ellers skulde bære et Folk oppe, nemlig Troen paa og Tilliden til, at det kan noget, og at det vil noget, er svundet mere og mere. Nu tales der om, at der er saa mange Menneſter her i Landet, der ere blevne til Forsvarsnihilister. Er der mange af den Slags Menneſter, som der siges, saa har Ministeriet aabenbart Fortjenesten af, at noget saadant er kommet frem her til Lands. Det er sikkert nok, at i Stedet for Tro og Tillid have vi Tvivl, Tvivl, Tvivl overalt. Det er hvad Ministeriet har udrettet med Hensyn til Forsvars-sagen, thi naar det gælder om at værne sit Land, beror det jo paa Befolkningen og slet ikke paa Bolde og Grave. — Et andet Punkt skal jeg ogsaa fort pege paa, og det er det, at jeg tror at kunne med fuld Sandhed sige, at dette Ministerium ved sit Regi-mente har rustet noget af den Kærlighed, som Menigmand her i Landet hidtil har haft til Kongen. Det tror jeg, at jeg kan sige med fuld Sandhed. Seg ved nok, at Kongen er ansvarstfri, at hans Person er hellig og ukrænkelig, og det holde vi Venstre-mænd stadig paa. Vaade naar vi tale her og naar vi tale ude i Landet, holde vi Kongens Person uden for de politiske Stridigheder; det gøre vi altid samvittighedsfuldt. Men det er jo saa med den menige, jævne Mand, at han lader sig lede af sine Følelser; han ser paa Resultatet, og naar han finder, at det er sørgelige Resultater, han ser, og naar han føler sig krænkert i sin Ret, saa taber han Tilliden til Styrelsen, og saa taber han ogsaa noget af den Kærlighed til Kongehuset, som danske Bønder i forrige Dage have vist, at de sidde inde med. Det er en Kendsgerning, det kan ikke nytte at dække derover. Ganſte vist kunde Konsejlspræsidenten sige, at det har ikke noget paa sig, at det har vist sig netop i denne Sommer, at Uerbødigheden for Kongehuset og Kærligheden til det er stor; i denne Sommer, kan Konsejlspræsidenten sige, har jeg trods den Maade, hvorpaa jeg har regeret, dog haft den Fornøjelse at se, at ogsaa Folketingets Embedsmænd kom til Høve, og at se, at Folket trindt omkring sluttede sig om Kongehuset, saa at den Anse har ikke stort at sige. Saaledes kan Konsejlspræsidenten sige, men der er dog noget, som taler et andet Sprog trindt om

netop fra denne Sommer, thi der har paa Landet staaet mange, mange nøgne Flagstænger, og de talte deres Sprog. Det var taust, men det var tydeligt nok. Af den Slags Gerning har dette Ministerium udrettet en Del, siden det kom til Roret, men det betraaer jeg som noget, der i Virkeligheden er skadeligt for Landet. — Et mærkeligt Forhold er det ogsaa, naar man ser paa Ministeriets Stilling til de saakaldte provisoriske, de foreløbige Love. Seg taler ikke om Finansloven, det er noget, vi have talt om saa tit her i denne Sal, og jeg vilde jo staa fare for at komme til at gentage, hvad andre have sagt om den Ting, naar jeg vilde tage det frem, skønt der kan være Anledning nok dertil; men jeg taler om de provisoriske Love, om Gendarmerne, Politiet og de provisoriske Udspejler. Det er ganske mærkeligt at se, hvorledes den Slags Love behandles. Det vide ogsaa alle, men jeg kan dog ikke lade være at fremdrage et Par Ting i denne Henseende. Det er jo saa, at Grundlovens § 25, saaledes som Folketinget har forstaaet den til alle Tider, giver aldeles ingen Hjemmel til at udstede Finansloven provisorisk, men vel til at udstede andre Love provisorisk, og at den netop er bygget over noget af det fineste i vor konstitutionelle Forfatning, nemlig over Tillidsforholdet. Som Lovgivningen er her til Lands, er Lovgivningsmagten jo delt mellem Kongen og Rigsdagen; de udgøre i Forening den lovgivende Magt, de have begge Initiativet og have begge en Vetoret, en Rejret. Nu paaftaar Højre: Ja, men Kongen har en Forret i denne Henseende, Kongen, Regeringen, har en særlig Lovgivningsmagt. Men det er jo slet ikke Tilfældet. Den Magt, Regeringen har ifølge Grundlovens § 25, er den, at den kan udstede provisoriske Love, for saa vidt den har Tillid til, at Rigsdagen senere vil vedkende sig dem. Den handler derved som Fuldmægtig for den samlede Lovgivningsmagt. Men naar man saa ser paa, hvad der er sket i den Tid, dette Ministerium har siddet ved Roret, hvorledes disse Love, der ere udstedte i Henhold til § 25, behandles, saa ser man den groveste Krænkelſe af dette Tillidsforhold. Nar efter Nar fremlægger Ministeriet disse Love oppe i Landstinget, og i 1887 udtalte Landstingets Formand ved Samlingens Slutning, at disse Love vare ikke komne frem fra Udvalgene, at de vare blevne liggende i Udvalgene, idet Udvalgene havde fundet det nødvendigt vedblivende at beskæftige sig dermed, selvsjølkelig under Tilslutning af eller i alt Fald med Villigelse af de paagældende Ministre